Maandag 6 November 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4352

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog. Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

5 Kilometer van Moerdijk.

Gevechten op Tholen en St. Filipsland.

Singapore door Superforten aangevallen.

WAARSCHUWING MET STROOIBILJETTEN.

De Luxemburgse radio zeide, dat millioenen strooibiljetten de Duitse soldaten aanraden om te deserteren, omdat „morgen een ontzaggelijke Geallieerde aanval zou kunnen beginnen". De strooibiljetten, die door het Noordamerikaans leger verspreid worden, waarschuwden, dat de komende aanval alles wat tot nu toe heeft plaats gehad, kinderspel zal doen lijken (Londen, (AP) 6.11).

DE PRINS IN TILBURG.

De verwachting, dat Prins Bernhard een bezoek aan Tilburg zou brengen verleende een biezondere betekenis aan de viering der bevrijding, waarvoor een programma van drie dagen was samengesteld. Toen Zijne Koninklijke Hoogheid te Tilburg aankwam, werd er juist een optocht gehouden van de verenigingen en de fanfarecorpsen; hoogstdeszelve verscheen op het balkon van het stadhuis naast burgemeester Jan van de Mortel, die eerst onlangs uit een concentratiekamp is gekomen. De verschijning van den Prins ontlokte een ongekende geestdrift aan de massa die voor het stadhuis opgesteld stond en er scheen geen einde te komen aan de toejuichingen, waarmee de inwoners van de stad hun vreugde en voldoening te kennen gaven. De viering was ingericht door het „Oranje-comité". Voor de optocht door de stad begon, had men een bloemengarve gelegd voor het standbeeld van Willem II op het Heuvelplein en tegen het vallen van de avond werd een kampvuur gehouden voor de verkenners, de padvinders en andere jeugd-organisaties. Prins Bernhard heeft dezelfde dag ook bezoek gebracht aan 's Hertogenbos, Vught en Breda. Hij werd overal met grote geestdrift ontvangen. (Aneta)

WONINGNOOD IN NIJMEGEN.

Personen in het bevrijde, maar door de oorlog zwaar gehavende Nijmegen, wier huizen nog bewoonbaar zijn, werden door het Militair Gezag verzocht burgers, wier huizen vernield zijn, op te nemen; zij hebben vijf dagen tijd om een aantal daklozen uit te zoeken. (Aneta)

DE STRIJD IN WEST-EUROPA.

Als volgt luidt het communiqué van hedenmorgen uit Eisenhowers Hoofdkwartier:

„Uitmuntende voortgang werd gemaakt in West-Nederland. De Geallieerde strijdkrachten naderen de linie van de Maas en het Hollands Diep.

Heusden [ten Noord-Westen van 's Hertogenbosch], Geertruidenberg, Klundert en Dinteloord werden van den vijand gezuiverd. Wij opereren op het eiland Tolen en op de landengte van St. Filipsland.

Op Walcheren werd voortgang gemaakt ten Noord-Oosten van Domburg. Nieuwland werd bevrijd. Wij bevinden ons binnen 900 meter van Middelburg in de opmars uit het Zuiden. Jagers en jagerbommenwerpers boden steun aan onze strijdkrachten in dit gebied.

Andere jagers en jagerbommenwerpers vielen troepenconcentraties, sterktepunten, ammunitieopslagplaatsen en luchtdoelstellingen in het gebied van Duinkerken aan. Spoorlijnen in Noordelijk en Oostelijk Nederland werden doorgesneden.

In het Zuidoostelijk deel van Nederland worden hevige gevechten voortgezet in het gebied van Meiel. In de gebieden van Aken, Bonn, Kaiserlautern en Vierson vielen jagerbommenwerpers opslagplaatsen en militaire gebouwen aan. Onze strijdkrachten boekten kleine winsten in de sector van het Hürtgen-bos tegen een hardnekkige tegenstand. Uitgebreide mijnenvelden, gedekt door het vuur van artillerie en kleine wapenen hinderden onze voortgang ten Zuid-Westen van het stadje Hürtgen en onze eenheden nabij Konnerscheidt op 1200 meter ten Noord-Westen van Schmidt stuiten nog op een krachtige druk van tank-, infanterie- en artillerievuur. De opruimingswerkzaamheden werden voortgezet in het bos op anderhalve kilometer ten Westen van Schmidt. Onze jagerbommenwerpers vielen vliegvelden aan nabij Halle, Crailsheim, Sachenhausen en de dam nabij Fritzlar. Op verschillende plaatsen in het Rijnland werden spoorlijnen doorgesneden.

Rangeerterreinen nabij Dusseldorf werden gebombardeerd en een ammunitietrein ten Zuiden van Kassel werd opgeblazen. Middelzware en lichte bommenwerpers, die gebruik maakten van de padvinder-techniek vielen een geschutsdepot aan te Homburg. 4 Vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten en 34 vernield op de grond. 7 Onzer vliegtuigen worden vermist.

In de loop van de namiddag vielen geëscorteerde zware bommenwerpers de industriestad Solingen vlak ten Zuiden van het Ruhrgebied aan. Een bommenwerper wordt vermist. In de Moezelvallei bevrijdden onze eenheden Berg op 13 kilometer ten Noord-Oosten van Thionville. Verder ten Zuiden vervolgden onze troepen hun opmars in de sector van Baccarat en namen zij het dorp St. Barb" (Geallieerd Hoofdkwartier, (AP) 6.11).

DE BELEGERING VAN BOEDAPEST.

Verwoede gevechten vinden plaats in de buitenwijken van Boedapest nu het Russische voetvolk zich gevoegd heeft bij de gepantserde voorhoeden, welke uit het Noorden en Zuiden de vijandelijke defensies beoosten de Donau doorbraken. De Duitse radio maakte bekend, dat Sovjettanks de Zuidelijke grenzen van de stad overschreden op slechts 3 kilometer van het hart van de stad, terwijl volgens de radio van Boekarest andere eenheden van het Rode leger om de Oostelijke rand van de hoofdstad trokken en de Noordelijke buitenwijken bestormden door Ujpest.

Tegelijk dreigden de Russische troepen een bruggenhoofd te vormen over de Oostelijke tak van de Donau vlak ten Zuiden van Boedapest waar het eiland Chepel de rivier in twee armen verdeelt.

Moskou maakte bekend, dat ongeveer duizend Duitse en Hongaarse verdedigers per dag gevangen worden. De hoofdmacht van de nazie-strijdkrachten zou evenwel vluchten naar het Westelijk deel van de hoofdstad.

De toestand binnen Boedapest wordt als chaotisch beschreven.

Radio-Ankara zeide, dat de Hongaren uit de stad vluchten. De correspondent te Boedapest van een Turks nieuwsagentschap meldde de vernieling van de St. Margaretha-brug — een van de grootste overspanningen, welke Pest op de Oostelijke oever van de Donau met Boeda op de Westelijke oever verbindt.

Moskou zeide, dat in Oost-Pruisen de Sovjet-troepen een bittere slag leveren bij Goldsap op 30 kilometer binnen de grens en herhaalde grootscheepse aanvallen van Duitse tanks en voetvolk afgeslagen. Berlijn zeide, dat de Russen daar worden uitgeroeid en dat Goldap heroverd is (Londen, (AP) 6.11).

NIEUWS VAN OVERAL.

— **Veldmaarschalk** Sir John Dill, Hoofd van de Britse Gecombineerde Staf in de Verenigde Staten, is overleden in het Walter Reed Hospitaal als gevolg van bloedarmoede. Dill was vertegenwoordiger van den Britsen Premier, die tevens Minister van Defensie is, in de Verenigde Staten. Reeds enkele maanden leed hij aan een soort anaemie, waarvoor nog geen bepaalde behandeling bekend is. Verschillende malen werden bloedtransfusies toegepast, doch op de lange duur werd de Generaal er teveel door uitgeput. Drie jaren geleden trad Sir John Dill af als Hoofd van de Britse Imperiale Generale Staf. Hij was enige tijd Gouverneur van Bombay.

— **Noordamerikaanse** Superforten hebben Singapore, de vroegere Britse vlootbasis, gebombardeerd. Superforten bombadeerden ook de belangrijke olieraffinaderij te Pangkalan Brandon op Sumatra. De radio van Tokio deelde nog mede, dat Noordamerikaanse vliegtuigen boven het gebied van Tokio verschenen, blijkbaar voor verkenningen.

— **Een Japans** communiqué beweert, dat Japanse duikboten twee Noordamerikaanse vliegdekschepen in de grond geboord hebben en twee andere beschadigd hebben in de wateren van de Philippijnen. Hiervan is geen bevestiging.

— **Ongeveer** 5000 Geallieerde vliegtuigen hebben Zaterdag doelen in Duitsland aangevallen en Zondag kwamen wederom duizenden vliegtuigen boven het Reich. De rangeerterreinen te Frankfurt, Karlsruhe en Ludwigshaven werden o.a. aangevallen alsook doelen te Hamburg, Bochum, Solingen etc. Vliegtuigen uit Italië kozen Wenen als hoofddoel.

— **Het Noordamerikaanse** Departement van Buitenlandse Zaken maakte bekend, dat de Franse regering Roosevelt en Hull heeft uitgenodigd om Parijs te bezoeken.

— **President Kalinin** heeft Stalin gedecoreerd met de Orde der Overwinning voor het organiseren van de aanvalsoperaties van het Rode leger. Ook werd Stalin begiftigd met de Orde van de Rode Banier voor zijn langdurige Dienst in het Rode leger.

— **Het communiqué** van Tito meldt, dat de gehele Joegoslavisch-Helleense grens thans binnen beheersing gebracht is van zijn strijdkrachten met de bevrijding van Bitoli. Albaanse vaderlanders beheersen het grootste deel van Tirana, de Albaanse hoofdstad, na straatgevechten, welke drie dagen duurden.

Een vergelijking van de vaste met de gebroken lijnen toont aan hoezeer de Noordamerikaanse beheersing van de Stille Oceaan is toegenomen van het hoogte punt der Japanse macht tot de Noordamerikaanse landingen op Leyte in de Philippijnen en de daaropvolgende vlootoverwinningen. Singapore werd gisteren gebombardeerd door Superforten.

DE GROTE SZEPTYCKYJ GESTORVEN.

Op 79-jarige leeftijd is Zijne Hoogwaardige Excellentie Monseigneur Andrej Szeptyckyj, hoofd van de Roetheens-Katholieke Kerk en Metropoliet van Lwów te Lwów overleden.

Als waarnemend metropoliet zal optreden Mgr. Josef Slepoy.

[In Mgr. Szeptyckyj — uitgesproken: septistki — is een der zeer grote bisschoppen van onze kerk heengegaan. In het tumult der tijden en wanorde waarin Polen meer dan een mensenleeftijd lang verkeerde temidden van onderlinge afgunst tussen verschillende groepen in een en dezelfde moederkerk, was de grote Monseigneur Szeptyckyj, die ook enkele malen ons Moederland bezocht, de onwankelbare rots. Toen de kerkvervolgende vijand de katholieken in Polen vervolgde was het de reeds enkele jaren aan één zijde geheel verlamde Metropoliet die zich liet kerkeren zoals hij zich twintig jaar daarvoor in de eerste wereld oorlog ook in Russische gevangenschap had laten martelen. Mgr. Szeptyckyj was Pool, geboren in 1865 te Prylbice in Oost-Gallicië. Hij trad al jong in het klooster der Paters Basialianen van den Heiligen Josaphat. Reeds op 35-jarige leeftijd, in 1900 werd hij bisschop van Lwów (dat ook wel Lemberg of Leopolis wordt genoemd). Het bisdom werd hervormd, de priesteropleiding geregeld, kloosters verrezen, duizenden en duizenden afgescheidenen keerden terug tot de kerk, soms bij hele parochies tegelijk. Het hereningingswerk was Mgr. Szeptyckyj's grote liefde. Hij zelf was in zijn hoedanigheid van Metropoliet van Lwów hoofd van alle katholieken van de Roetheense ritus in Polen (ook wel, maar natuurlijk onjuist, de geunieerden genaamd). Voor hij verlamd was bezocht Mgr. Szeptyckyj enkele malen ons land. Hij had aldaar vele betrekkingen met het Apostolaat der Hereniging, de Paters Dominicanen, Redemptoristen en Carmelieten in Nijmegen en Den Haag. — Redactie]

Het nieuws van vandaag.

Eisenhowers communiqué gebruikt zelden zulke uitdrukkingen als „uitmuntende voortgang", doch heeft heden een uitzondering gemaakt waar aan het begin de strijd in Nederland beschreven wordt. Deze uitmuntende voortgang vond plaats in de richting van de Maas en het Hollands Diep. Op sommige plaatsen is de Maas reeds bereikt, o.a. bij Heusden en Geertruidenberg, terwijl de Geallieerde troepen zich nog op ongeveer 5 kilometer van Moerdijk bevinden na de verovering van Klundert.

In de richting van Willemstad werd Dinteloord bevrijd en officieel is gezegd, dat men thans vecht op het eiland Tholen (soms zonder h geschreven) en het schiereiland St. Filipsland.

Tholen is van Noord-Brabant gescheiden door de Eendracht. Het eiland (135 km^2) wordt met het vasteland verbonden door een brug bij het stadje Tholen. St. Filipsland (31.5 km^2 met 2100 bewoners) is door de Slaakdam met het vasteland verbonden. Oorspronkelijk was het een eiland, doch in 1880 werd het een scheireiland en nog later, in 1908, werd de dam ingedijkt. St. Filipsland is bekend om de mosselenvangst en is van Tholen gescheiden door de Mosselenkreek.

Op Walcheren verloopt de strijd gunstig. In Vlissingen zijn nu geen Duitsers meer — behalve dan gevangen Duitsers — en Middelburg wordt practisch belegerd door de Geallieerde troepen. Het grootste deel van de kust van dit Zeeuwse eiland is reeds in Geallieerde handen en tenzij de overstromingen de opmars belemmeren is te verwachten, dat binnen enkele dagen alle Duitsers er zullen zijn opgeruimd.

Er is geen bevestiging van het Duitse bericht, volgens hetwelk Montgomery een nieuwe aanval zou hebben geopend bij Arnhem. In de sector ten Zuiden van Aken dringen de Noordamerikanen weer langzaam vooruit, na bij Schmidt teruggeslagen te zijn.

De Russen vechten nog in de buitenwijken van Boedapest en schijnen de stad nu half omsingeld te hebben. De vijand biedt echter een hardnekkig verzet, terwijl de laatste overheden een goed heenkomen zoeken.

Uit het gebied van de Stille Oceaan valt vooral het bombardement op Singapore door Noordamerikaanse Superforten te melden. Een olieraffinaderij te Pangkalan Brandon (Sumatra) werd eveneens gebombardeerd.

Laatste nieuws

— **Premier** John Curtin van Australië is ziek en men verwacht, dat het weken zal duren voordat hij zijn taak weer kan hervatten.

— **Nu het weer** ietwat opgeklaard is in Italië verbeterden zowel het vijfde als het achtste leger hun voorste posities.

— **Kolonel** Ernst von Hammer, de Duitse militaire commentator zeide, dat de Duitsers Goldap in Oost-Pruisen heroverd hebben en een tegenaanval gedaan hebben ten Zuiden van Boedapest. Von Hammer zeide, dat het Rode leger vermoedelijk nog niet de grote aanval op Boedapest zal openen, doch versterkingen aanvoert voor de uiteindelijke ijoging om de stad te nemen.

Curaçaose Begroting 1944.

Eman: Vox populi vox Dei.
Senior: Curaçao moet financieel sterk blijven.
Martijn: Er bestaat een zwarte markt voor deviezen.
Römer: De Curaçaose gulden zal nimmer devalueren.
Plantz: De Staten hebben geen budgetrecht.
Ellis: Er moet slechts één politiecorps komen.
Kroon: De zogenaamde particuliere wegen moeten verbeterd worden.
Maal: Geen geld in onderonsjes aanvragen.
Vromans: De ambtenaren zijn in blijde verwachting.
Sprockel: Langzaamheid is de kwaal van het huidige Bestuur.

Vrijdagavond 20 uur begon dan de behandeling der Curaçaose Begroting 1944, waarbij de Statenleden al of niet de gelden zullen toestaan, die het Bestuur heeft aangevraagd voor het jaar 1944. Inderdaad een enigszins zonderling geval, dat terecht veel critiek bij de Statenleden deed ontstaan, doch dat gezien de buitengewoon moeilijke omstandigheden en de ingewikkeldheid van de nieuwe inrichting der begroting enigszins te verklaring is.

De Heren met de hoge hoeden zijn niet het volk.

De Voorzitter der Staten, de Heer John Horris Sprockel heette alle Bestuursgemachtigden hartelijk welkom en opende de Algemene Beschouwingen over de Begroting door het woord te geven aan den Heer **Jan H. A.** („Henny") **Eman** van Aruba, die allereerst een beschouwing gaf van wat hij onder democratie verstaat. Hierbij ging de Heer Eman uit van het motto Vox Populi Vox Dei d.w.z. de stem van het volk is de stem van God. Hij bouwde zijn betoog op en versterkte het met citaten uit een vers van Jan Greshoff „Bezielde mannen zijn sterker dan betaalde" en op het bekende manifest van links en rechts Nederland, dat „Verzet" geheten was en dat verscheen in de sluikbladen „Het Parool" en „Vrij Nederland". Dit manifest waarvan Minister Mr. Gerrit J. van der Heuven Goedhart medeopsteller is werd overgenomen door de plaatselijke pers en verscheen o.a. op 2 Augustus 1944 in „Dagblad Amigoe di Curaçao". Des Heren Emans rede hield bij voorbeeld in, dat onder het volk verstaan moet worden de massa en niet de opportunisten, de Heren met de hoge hoeden. Het volk moet bij slot van rekening alles uit maken. De Heer Eman wees er dan ook op, dat de tijd voor benoemde leden in het College der Staten voorbij is. Alle leden moeten door het volk gekozen worden. Hij hoopt op een spoedige volkomen democratische volksvertegenwoordiging. Hij stipt aan, dat het de plicht der Staten is steeds eerlijk en oprecht te zijn. Partijbelangen en dergelijke moeten wijken voor het ware volksbelang. De Heer Eman verklaarde zich ook nog eens met een zin uit de polemieken van het weekblad Curaçao onder de titel „Rood of Zwart", welke luidt: „Men mag uiterlijke goederen niet als zijn eigendom beschouwen maar als gemeenschappelijk". Men moet echter niet denken, dat dit communistisch is, maar veeleer humanistisch, aldus de Heer Eman. Hierop zeide de Heer Eman verder, dat het loon van de arbeiders op Curaçao niet voldoende is. Den arbeider wordt onrecht gedaan. De arbeidstoestanden op Aruba zijn beter, doch toch wordt er door de gemiddelde gezinnen gebrek geleden. Op Curaçao is de arbeiderstoestand slechter, dus onmenselijk. Ook het Gouvernement betaalt op Curaçao minder dan op Aruba. Hierbij volgt het het slechte voorbeeld van de grote bedrijven. De Heer Eman eist voor de arbeiders op het recht van vrijheid tot vergadering en vereniging en het recht tot staking.

Vervolgens wijst de Heer Eman er op dat de Lago den buitenlandse arbeiders veel meer betaalt dan den Arubanen. De Noordamerikanen verdienen wel tweemaal zoveel als de Arubanen. Dat is geheel in strijd met de democratische beginselen. De huidige directie wordt in tegenstelling met een der vorige directies als „[illegible]" beschouwd, derhalve is het meer bevreemdend.

Ook komt de Heer Eman op voor het douane-personeel en voor de militaire politie, waarvan de betaling niet goed is. Dat de Heer Eman pleit voor de militaire politie, wil niet zeggen, zo verklaart hij, dat hij vecht voor de macambas, want de militaire politie neemt hoe langer hoe meer Arubanen en Curaçaoënaars in het corps op.

Statenlid Eman komt op voor Gezaghebber Wagemaker.

De Heer Eman deelt nog mede, dat hij bij Zijne Excellentie den Gouverneur is geweest die hem o.a. wees op een artikel in Knickerbocker Weekly, dat beledigend zou zijn voor de Arubanen. De Heer Eman wil tegen dit artikel protesteren. Knickerbocker is niet op de hoogte. Het beschavingspeil der Arubanen staat hoog. Een woord wil de Heer Eman nog spreken voor de buschauffeurs, opdat zij niet door oneerlijke concurrentie verdrukt zullen worden door het busbedrijf (convooi). Hij maant aan tot voorzichtigheid.

De Lago, zo zegt de Heer Eman, vraagt 500 arbeiders. Zou het niet mogelijk zijn, dat 500 schutters vrijgelaten werden om hiervoor in aanmerking te komen? Hij laat het antwoord aan de militairen over die het natuurlijk beter kunnen weten.

Dan neemt Statenlid Eman nog te weten, dat de Gezaghebber van Aruba met April of Mei gepensionneerd zal worden. Hij wijst er op, dat hij steeds tegen het beleid van den Gezaghebber geageerd heeft, doch dat hij persoonlijk niets tegen hem heeft. De pensionnering des Gezaghebbers zal gaan volgens de Oost-indische regeling. Dat is te weinig voor den huidigen Gezagheb-

ber die toch 17 jaar op Aruba gewerkt heeft. Hij verzocht derhalve een betere regeling te treffen.

Nog vraagt de Heer Eman aandacht voor een nieuw gebouw voor de Openbare Gezondheidsdienst; voor de schrikkelijke toestanden bi' de tuberculosepatiënten; voor de erbarmelijke straatverlichting op Aruba. Hij vraagt ook, om officieel op Aruba mede te delen, dat er phase A bestaat, want dat is nog niet gebeurd. Het wordt tijd de leeftijdsgrens der rechters nu eens vast te stellen. Tot slot uit de Heer Eman zijn tevredenheid over het graven van putten.

Wanneer de Staten alles doen om de grieven van het volk weg te nemen, dan zal er tevredenheid gaan heersen, aldus Statenlid Eman.

Het is allemaal veel te bureaucratisch.

Statenlid en ondervoorzitter **Alfred S. Senior** krijgt nu het woord en begint er allereerst op te wijzen, dat de behandeling van de begroting wel een merkwaardig geval is. Het wekt een schijn van belachelijkheid. Volgens zijn gevoel moest eigenlijk de gehele begroting afgestemd worden. Zeker er zijn redenen voor die vertraging geweest en de Staten hebbèn er ook lang over gedaan, maar dat de behandeling nu pas komt, nadat er reeds 10 maanden lang gelden zijn uitgegeven is toch niet juist. Hij hoopt, dat de begroting voor 1945 spoedig zal worden ingediend. Vervolgens wijst de Heer Senior er op, dat de nieuw heringerichte begroting mede schuld is aan de te langdurige behandeling. Zij is veel te ingewikkeld. In een normaal financieel bedrijf zou zo iets niet kunnen voorkomen. Het is allemaal veel te bureaucratisch. Er is onnodig veel tijd nodig om deze nieuw heringerichte begroting op te stellen en ook om het geval te begrijpen. De Heer Senior verzoekt om de begrotingsopstelling te vereenvoudigen, opdat de behandeling vlugger voortgang vinde.

Worden wij nog als onrijp beschouwd?

Vervolgens snijdt de Heer Senior de monetaire quaestie aan. Tijdens het premierschap van minister De Geer werd met Engeland een monetaire overeenkomst gesloten, die zeer nadelig was voor Curaçao. Het Curaçaose Bestuur was er tegen, maar de overeenkomst werd toch gesloten. Terwijl Canada o.a. weigerde De Nederlandse regering regelde daarbij de deviezen en Curaçao had hierin niets te zeggen. Het gevolg was, dat er steeds gebrek was aan dollars, die hier zo dringend nodig zijn. Er is meermalen critiek op geleverd, doch zonder resultaat. Het wordt nu echter toch tijd, dat Curaçao over zijn eigen deviezen kan beschikken en niet anderen, die veronderstellen er iets van te weten en slechts na langdurig aandringen weer een bedrag aan dollars beschikbaar stellen.

Wij willen, zo zegt de Heer Senior, met Nederland lief en leed delen. Ook wij zullen offeren. En we hebben dit ook nooit geweigerd. Maar om dit te kunnen blijven doen, moeten wij financieel sterk blijven. Waarom wordt nu toch niet getracht dat wij dit blijven? Is het omdat Curaçao niet geleden heeft? Curaçao is steeds eerlijk geweest en waarom moeten wij dan zó aan banden gelegd worden? Waarom moeten wij zo herhaaldelijk smeken om ons eigen geld? Waarom houdt de regering zich niet aan het Koninklijk Besluit? Is het omdat wij nog als onrijp beschouwd worden en gedacht wordt, dat wij alle geld naar zullen opmaken?

Er wordt ook veel gesproken over de devaluatie van de gulden Wanneer de regering zich echter aan het K.B. houdt dan is er geen reden om daarvoor bang te zijn. Het Curaçaos Bestuur moet derhalve nimmer gedogen dat de regering afwijke van het K.B., tenzij ter verbetering en in ieder geval moeten de Staten steeds er in gehoord worden. Of wij zullen devalueren, zullen wij zelf moeten uitmaken. Zo wij echter geen voldoende dollars krijgen, dan za het niet lang meer duren of onze guldenskoers zal moeten gewijzigd worden. Wij hebben dollars nodig. Wat kan het geringe bedrag aan dollars, dat wij nodig hebben, voor invloed hebben op het enorme bedrag dollars, dat er nodig is voor de oorlogsinspanning. Curaçao's ondergang draagt niets bij en slechts een sterk financieel Curaçao is in staat het moederland te helpen, ook later. Zou ik mogen vragen wat het pondensaldo van Curaçao is te Londen en wat Curaçao aan bevroren dollars heeft in New York?

Onze politieke evolutie wordt vertraagd.

Het woord wordt vervolgens verleend aan den Heer **Ernesto C. Martijn,** die de woorden van Statenlid Senior ten opzichte van de te late behandeling der begroting ten volle beaamt. Deze behandeling van de begroting is volkomen in strijd met de voorschriften van de Constitutie. Ook onze politieke evolutie wordt door een dergelijke wijze van doen ten zeerste vertraagd. Er moet getracht worden zo spoedig mogelijk de begrotingen weder op tijd te behandelen.

De Nederlandse regering is verantwoordelijk.

Vervolgens spreekt de Heer Martijn over de monetaire overeenkomst, die de Nederlandse regering 4 jaar geleden met Engeland heeft afgesloten. De Heer Martijn is het volkomen eens met den Heer Senior wat de critiek hierop betreft. Van het begin af hebben de Staten van Curaçao zich steeds bezorgd gemaakt over deze quaestie. Het is een opgedrongen overeenkomst en steeds is getracht een bevredigende oplossing te verkrijgen. De monetaire positie van Curaçao is aan een chronische ziekte onderhevig, welke ziekte van buiten af werd opgelegd. De Nederlandse regering is hiervoor verantwoordelijk.

Een parasietenhandel.

Voor Curaçao zelf, afgezien van de internationale situatie, heeft dit zeer ernstige gevolgen en wel voornamelijk door de invoering van de deviezen quota. Van echt zaken doen is geen sprake meer. Op het ogenblik is de toestand al zeer bedroevend. De voorraden zijn uitgeput, en ook het tegoed aan deviezen. Het ergste is, dat de toewijzing der deviezen voor de handel totaal onbegrijpelijk is. Sedert een paar jaren reeds bestaat er op Curaçao een zwarte markt voor deviezen en deze markt wordt steeds uitgebreider. Dit is verwerpelijk en immoreel. Velen verdienen op deze markt kapitalen, omdat zelfs de bonafide handelaren uit wanhoop hun toevlucht tot deze markt moeten nemen. Er is een ware parasietenhandel in deviezen ontstaan. Dit kan toch wel nooit de bedoeling zijn geweest. Het Bestuur is verplicht hier in te grijpen. Zo niet dan betekent dit voor Curaçao de volledige ondergang van de handelsmoraal.

Een Nationale Economische Raad.

De houding van het Bestuur ten opzichte van de handel is slecht. De handel gaat dood aan de reglementeringen. De handel krijgt er meer dan genoeg van; hij wordt het beu. Is het Bestuur zich daarvan bewust? De handel wordt geregeld door ambtenaren met een theoretische kennis. Het is waar: zij doen hun best, maar de handel gaat te niet. De Heer Martijn stelt voor een Nationale Economisch Raad in te stellen, daar de overheid toch ook tot taak heeft in den brede leiding te geven aan de handel. De belemmeringen van de handel moeten opgeheven worden. Indien wij naar de andere landen kijken en buitenlandse economische tijdschriften lezen, zien wij, dat deze in het opruimen der belemmeringen voorgaan. Op Curaçao is er voor de handel te veel bureaucratie. Wat al papieren zijn er nodig, wat al geloop van het ene kantoor naar het andere. Zelfs het verkeer tussen de eilanden wordt daardoor zwaar gehinderd. Dit gedeelte van zijn rede besluit de Heer Martijn met er op aan te dringen, dat zo spoedig mogelijk teruggekeerd worde naar het beginsel van de vrije handel.

Decentralisatie.

Hierop spreekt de Heer Martijn over de decentralisatie van het Bestuur. Hij kan niet begrijpen, waarom daarmede zo lang getalmd wordt. Er zijn momenteel grote moeilijkheden met het verouderde stelsel. De voorstellen van de decentralisatie zijn door erkende vakmensen samengesteld. Zij werden met algemene instemming ontvangen. Het wachten is nu maar steeds op het Opperbestuur, vooraleer het ontwerp in de Staten ter behandeling kan komen. Waarom talmt men zo? Er is reden te over voor decentralisatie. De begroting van 25 millioen gulden wordt te groot ter verwerking voor de Staten. Landen om ons heen met een veel kleiner begroting hebben eigen cabinet en eigen organen De Statenleden hebben allen een eigen dagtaak te vervullen. Zij kunnen als het zo doorgaat de verantwoordelijkheid niet langer dragen. Een juiste beoordeling der wetsontwerpen, der begroting enz. eist te veel werk. Er moet spoedig decentralisatie komen. Het kan Curaçao slechts ten goede komen.

Wil niet geloven in devaluatie.

Statenlid Elias A. Römer nu aan het woord zijnde verklaart volkomen van gelijke gedachte te zijn als de voorafgaande sprekers wat de monetaire quaestie betreft. Hij wijst er uitdrukkelijk op, dat Curaçao een eigen munteenheid heeft. De Curaçaose gulden staat dus sterk. De maatregelen, die in Londen genomen zijn voor Curaçao's monetaire positie, hebben de invloed ondergaan van degenen, die er belang bij hadden. alhoewel deze machten sterk genoeg waren om haar eigen belangen te beschermen.

De Heer Römer schetst vervolgens de gevolgen van een eventuele devatuatie voor de loontrekkers. Zij worden voornamelijk de dupe. Het loon wordt o.a. minder en slechts schoorvoetend zal getracht worden het door loonsverhoging op te voeren. Ondanks beloften, die gedaan werden en niet vervuld; ondanks de vele mooie woorden, die woorden bleven; ondanks de niet verklaarde cabinetscrises, die het vertrouwen schokten, wil de Heer Römer optimistisch blijven in zijn vertrouwen, dat de Curaçaose gulden nimmer zal devalueren.

Hoe lang nog wachten?

Wat de decentralisatie betreft, zegt de Heer Römer, dat er een groot geduld nodig is om bij het Bestuur iets te bereiken. Hoe lang nog zullen de Staten moeten wachten, voordat het ontwerp van de decentralisatie wordt ingediend?

Vervolgens vraagt de Heer Römer een opleiding voor vroedvrouwen. Er zijn voldoende bekwame medici om deze opleiding te geven. De Heer Römer laakt oók de uitgifte der gronden. Dat gaat veel te langzaam en het Bestuur moet veel soepeler zijn. Ook verzoekt de Heer Römer toch meer bekendheid te geven aan het bestaan van het Department van Landbouw en Visserij. Velen, die er mede te maken zouden hebben, weten niet eens dat dit departement bestaat.

Een twijfel.

Statenlid William R. Plantz van de Bovenwinden hekelt eveneens de te late behandeling der begroting. Hij gaat terug naar het Publicatieblad 54 van het jaar 1944, waarbij onder dagtekening van 1 April Zijne Excellentie de Gouverneur bepaalde, dat krachtens artikel 31 der Curaçaose Staatsregeling de artikelen 111 en 114 der Curaçaose Staatsregeling buiten werking werden gesteld uitsluitend voor zover daarbij de tijdstippen van aanbieding en goedkeuring worden geregeld.

De Heer Plantz nu twijfelt er aan of de Gouverneur het recht heeft dit te doen. De Heer Plantz gelooft, dat dit recht alleen toekomt aan de Staten Generaal of de Kroon. Onder artikel 114 sub 3o staat immers, dat de begroting definitief vastgesteld wordt door de wet, indien de Staten de begroting niet hebben goedgekeurd vóór den eersten Dinsdag der maand Juni van het jaar, waarin zij hun wordt aangeboden. De wet dus stelt de begroting definitief vast volgens de bepalingen van 114.

De Heer Plantz meent nu, dat dit recht van het Opperbestuur door den Gouverneur niet ontnomen kan worden, ook niet door artikel 31 van de Curaçaose Staatsregeling.

Daar komt nog bij, dat de voorlopig vastgestelde begroting, dus de door de Staten goedgekeurde, nimmer kan dienen als basis van uitgaven. Dit is slechts met de definitieve begroting, de door de wet goedgekeurde, het geval. Zo er geen definitieve begroting is voor het betreffend dienstjaar dan strekt de begroting van het voorafgaande jaar als grondslag. Uit dit alles besluit de Heer Plantz, dat op 1 April 1944 het budgetrecht werd prijs gegeven.

(Wordt vervolg op pagina 4.)

GOUVERNEUR EERT VENEZUELA.

Zaterdagmorgen had ten Gouvernementshuize een korte maar veel betekenende plechtigheid plaats. Zijne Excellentie de Gouverneur hield, ter gelegenheid van het bezoek aan Curaçao van de twee Venezolaanse kanonneerboten „General Urdaneta" en General Soublette" een korte ontvangst. Behalve de Venezolaanse Vloot-officieren: Kapitein Antonio Picardi, Fregatkapitein Stephen Hammond Jr., Luitenant ter Zee Amador Hernandez en Luitenant ter Zee Cervelion Fortoul, waren aanwezig de Noordamerikaanse Schout bij Nacht Frank E. Beatty, Schout bij Nacht Carel J. Baron van Asbeck, de Venezolaanse Consul-Generaal en Mevrouw Pimentel, de Vice consul van Venezuela en de militaire attaché van dit land.

Nadat Zijne Excellentie de Gouverneur een heildronk had ingesteld op Hare Majesteit de Koningin en op Zijne Excellentie den President van Venezuela, sprak de Landvoogd in het Spaans de volgende rede uit:

Admiraal, Mijnheer de Commandant, Mijne Heren,

Het is mij een vreugde U met enkele woorden te verwelkomen in dit huis. Vermoedelijk is het de eerste maal dat officieren van de Venezolaanse Marine hier worden ontvangen; U is welkom. Al was het alleen reeds omdat U ons uiteraard doet denken aan Admiraal Luis Brion den groten vriend en Bevrijder. Brion werd op enige passen van hier geboren. In de kerk hier vlak bij gedoopt, opgevoed in Nederland, terwijl hiertegenover zijn borstbeeld staat en zijn stoffelijk overschot bij dat van Simon Bolivar in Uw Pantheon te Caracas rust. Méér dan woorden getuigt het leven van dezen goeden Curaçaoënaar, die tegelijk een goed Nederlander was, van de sympathie, welke hier leefde voor den groten Bevrijder en zijn werk. Brions biezonder krijgskundig talent en zijn offerzin maken hem tot een goed voorbeeld van elken vaderlandslievenden zeeman. Moge zijn naam een band blijven tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Venezuela.

Ik grijp deze gelegenheid aan mij te kwijten van een zeer aangename opdracht. Bij gelegenheid van het bezoek, dat Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana aan Zijne Excellentie den President van Venezuela bracht, heeft het zijn augusten Souverein behaagd den heer Luis Rafael Pimentel, consul-generaal van Venezuela te verheffen tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau. Daarmede is een goed en groot-Venezolaan onderscheiden, een man die geestelijk behoort tot de kring van den Bevrijder en zijn vriend Brion, die daarom de vriend is van allen, die hem kennen.

In zijn onderscheiding zullen zich allen verheugen — Venezolanen en Nederlanders — omdat het hier de erkenning geldt van een man door zijn moed en opofferingsgezindheid in zijn hele land bekend, door een Vorstin wier onwankelbaarheid in donkere uren haar volk begeesterde en de wereld verbaasde. Ik spreek de hoop uit, Mijne Heren, dat dit korte samenzijn door U allen in Uw herinnering bewaard blijve als onuitwisbaar en dat Gij het mede terugneemt naar Uw grootse land als onderpand van ons aller vriendschap. Leve de Koningin! Leven de Generaal Medina en het Venezolaanse volk!

Na eerst een dronk ingesteld te hebben op den Gouverneur nam de heer Pimentel zichtbaar ontroerd het woord om te danken voor de hem ten deel gevallen eer en hulde te brengen aan de Nederlandse natie en Koningin Wilhelmina. Hij verklaarde dat de zojuist ontvangen onderscheiding hem een spoorslag te meer zal zijn om de bestaande diepe vriendschap tussen Nederland en Venezuela te behartigen.

In de ontvangstzaal van het Gouvernementshuis waar de korte plechtigheid plaats greep prijkte het portret van den Bevrijder gedrapeerd met de Venezolaanse kleuren. (G.P.D.)

SMEETSEN NAAR NEW YORK.

Zaterdag zijn de Heer en Mevrouw Smeets-Heufke naar New York vertrokken. De notaris hoopt met ongeveer veertien dagen naar Willemstad terug te keren — hij maakt een zakenreis —, en Mevrouw Smeets zal enige maanden in het koelere klimaat blijven. Zij denkt omstreeks de jaarswisseling terug te keren.

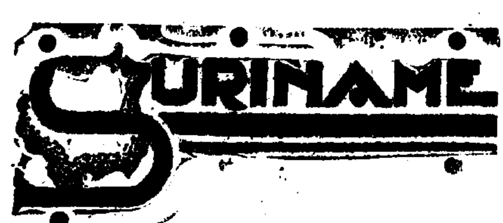
A. DEELEN VERTROKKEN.

De bekende aalmoeziener Kapitein Adriaan Deelen van de Noordamerikaanse heirscharen in ons Staatsdeel, heeft na juist een jaar in ons midden te hebben doorgebracht, Curaçao verlaten met bestemming in de Verenigde Staten. Aalmoezenier Deelen vroeg ons nog allen, van wie hij door zijn plotseling vertrek geen persoonlijk afscheid kon nemen, te groeten.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Wegens de regen werden de bekerwedstrijden uitgesteld. Zij zullen echter aanstaande Zondag plaats vinden. Het programma is als volgt: 15 uur Union Victory Stars — Mobilia; 16.15 uur Jong Suriname — Tropiaals.

— **Vrouwenorganisatie Curaçao:** Dinsdag 7 November om 9.15 uur des morgens ledenvergadering in het logegebouw „De Vergenoeging", gevolgd door een kaartmorgen.

SURINAAMSE EXPEDITIE SUCCES.

Dr. Bassett Maguire verklaarde in de Botanische Tuin te New York, dat de expeditie die in Juni gemaakt werd door de Surinaamse hoogvlakte, die deel uitmaakt van de Wilhelminabergketen van groot wetenschappelijk belang was. Gedurende een verblijf van twee en een halve maand zijn 15.000 planten verzameld, duizend foto's werden genomen en een uitgebreide verzameling houtsoorten werd door de expeditie medegebracht. De hoogvlakte werd bereikt na drie weken klimmens; de expeditie ontdekte uitgestrekte savannah's. Er was een rijke plantengroei op de hoogvlakte en specimina, die in de omgeving zeldzaam gevonden worden, werden hier vergaard. Ook is er een rijke fauna: wilde varkens, tapirs, jaguars, apen, boa-constructors en vele reptielen werden waargenomen. Honderden planten, die mede gebracht werden houden grote beloften in voor reproductie en wellicht zijn er teeltmogelijkheden in het zuiden van de Verenigde Staten en in Middel-Amerika. (Aneta)

ONS KONINKRIJK

VOEDSELGEBREK IN BEVRIJD NEDERLAND TART BESCHRIJVING.

Hongerende Loyale Nederlanders zien N.S.B.-ers en geinterneerde Duitsers wittebrood eten.

Op een persconferentie verklaarde de Nederlandse legeraalmoezenier A. F. M. Monchen O.S.B., dat Nederland grote behoefte heeft aan voedsel. Majoor Monchen is pas teruggekeerd uit bevrijd gebied en hij zeide: Als wij geen voedsel per schip kunnen sturen, dan moeten wij het per vliegtuig doen. Het voedsel tekort in Nederland is zo groot, dat niemand het kan begrijpen, die niet daar is geweest. De Majoor toonde een pakje dat het gemiddelde rantsoen van de Nederlanders onder het laatste jaar der bezetting bevatte: 35 gram zwart en vochtig brood, dat aan het mes blijft hangen bij het snijden, 6 aardappelen, 9 gram boter, jam, suiker en namaak-koffie, 15 gram meel, 8 gram zout, 9 gram bonen. Er was een weinig karnemelk te krijgen, maar thee, chocolade, vlees en eieren ontbraken gewoonlijk.

Ook in het nu bevrijde gebied hebben vele Nederlanders gedurende de laatste vijf weken geen suiker meer gezien en aardappelen ontbreken eveneens.

„Bevolking in bevrijde gebieden is neerslachtig, maar moppert niet."

„Geen wonder", verklaarde de aalmoezenier, dat ik de bevolking in de bevrijde steden vermoeid en neerslachtig aantrof; zij zeggen niet veel omdat een Nederlander nu eenmaal het hart niet op de tong heeft liggen. Wanneer zij echter op hun praatstoel geraken, dan blijkt, dat zij de geallieerden liever niet lastig vallen met hun zorgen. Zij herhalen hoe dankbaar zij zijn, dat de nachtmerrie van de onderdrukking voorbij is. Maar zij hebben honger; zij begrijpen evenwel, dat de geallieerden vóór alles oorlogsmateriaal moeten aanvoeren. Ongetwijfeld is het volk in het bezette gebied erger af dan wij, troosten zij zichzelve.

Het buitenland kan zich wel afvragen hoe dit land van melk en honing, van overvloed, zo arm is geworden. Nederland heeft tegenslag door de langdurige campagne; en daar komt nog meer bij. Toen de Duitsers binnen korte tijd uit België werden verdreven, hadden zij geen gelegenheid om de voedselvoorraden te plunderen. Zij moesten rennen om hun leven te redden. Maar in Nederland is dit heel anders. Hier hebben de Duitsers de tijd om de burgerbevolking te plunderen, om eten en kleding afhandig te maken aan de Nederlanders. Door gebrek aan vervoer staat buitendien het kleine beetje voedsel, dat er nog is, te rotten op de velden. Natuurlijk gaan de mensen het land op om te zien wat er nog te vinden is. Maar de krijgsverrichtingen beletten dit in vele gevallen".

„De vorige week", ging de aalmoezenier verder, „was ik bij de troepen, die een Noordbrabantse gemeente innam, welke in normale omstandigheden een bevolking telt van 4000 zielen. Toen wij de gemeente binnenkwamen waren er nog juist vijf mensen; zij hadden kans gezien om zich te verbergen toen de Duitsers de inwoners dwongen tot evacuatie naar het bezette gebied. Alle huizen van deze gemeente waren door de Duitsers geplunderd. De arbeiders, die in bevrijd Nederland zijn moeten werken aan de wegen en aan het herstel van de kolenmijnen, maar waar deze mensen ondervoed zijn is er niet veel resultaat te verwachten. Buitendien moeten de loyale Nederlanders toezien hoeveel beter Duitse burgers er aan toe zijn. Toen Aken viel werden tienduizend Duitse burgers naar kampen in Nederland gevoerd, waar zij, volgens de internationale wetten, gevoed worden volgens de legerrantsoenen. Het gezicht van wittebrood en boter, zoals dat aan den Noordamerikaansen en Britsen soldaten wordt verstrekt in het leger was een tantaluskwelling voor de uitgehongerde Nederlanders. Voeg hieraan toe, dat op zekere dag een groep gevangen genomen N.S.B.-ers weigerde rijstpudding te eten, omdat zij dat niet lekker genoeg vonden. Dit alles verbitert de stemming niet. Hoeveel eerbied de Nederlander ook voor internationale wetten mag hebben, hij kan er zijn ledige maag niet mede vullen. Ik heb dan ook heel dikwijls horen vragen: „Als de geallieerden tienduizend geinterneerden kunnen voeden met legerrantsoenen, zouden zij dan niet beter doen, die rantsoenen aan ons te geven en ons dieet aan de geinterneerde verraders en Duitsers?" Ik kan mij maar al te goed verenigen met deze gedachten", besloot Majoor Monchen. (Aneta).

K.L.M.-PLANNEN.

De New York Times bericht uit Chicago, dat door Nederland ook werd ingeschreven op de lijst van voorgenomen luchtvaart-verbindingen, die in de Verenigde Staten wordt samengesteld. De Nederlandse voorstellen strekken zich practisch over de gehele wereld uit. Behalve de historische lijn van Amsterdam naar Nederlands-Indië, willen de Nederlanders ook een lijn openen van Amsterdam naar New York over Engeland, Ierland, New Foundland en een andere over Portugal, de Azoren en de Bermuda-eilanden. Weer een andere lijn is die van de Stille Oceaan-kust over Hawaii en de Gilbert- of Marshall-eilanden, verder van Miami naar Nederlands West-Indië, van Batavia over Australië naar Nieuw Zeeland; van Nederlands West Indië naar Europa, van Suriname naar Buenos Aires, van Suriname naar Afrika en Nederlands Indië over Zuid Amerika, Egypte en Brits Indië, van Amsterdam naar Zuid Afrika over Portugal, van de Philippijnen naar Nederlands Indië; van Nederlands Indië naar China en Japan, van Nederlands Indië, naar Singapore en Indochina, een netwerk in de Caraibische Zee, waarbij Jamaica, Santo Domingo, Trinidad, Venezuela, Columbia en Cuba aangedaan worden: ook Europese luchtwegen van Amsterdam en Rotterdam naar Londen, Manchester, Liverpool, Hannover, Berlijn, Praag, Wenen, Budapest, Hamburg, Kopenhagen Malmö, Stockholm, Helsinki, Christiansand en Oslo, Brussel, Parijs, Marseille, Keulen, Frankfort, Milaan, Rome, Bazel, Zürich, Bordeaux, Madrid, Lissabon, Warszawa, Moskou.

In het geheel zou Nederland over 39 vliegtuigverbindingen beschikken: vele luchtlijnen zullen echter parallel lopen met die welke door Britten en Noordamerikanen ook worden overwogen. Mr. Max P. L. Steenberghe is de voorzitter van de tweede commissie van de Luchtvaart Conferentie, nl. de commissie welke zich bezig houdt met de technische vraagstukken en de procedures. Hij verklaarde heel als een bizondere eer voor Nederland te beschouwen en als een erkenning van het Nederlandse pionierswerk op het gebied van de burgerlijke luchtvaart. Nederland was bij de eerste landen, die aanvragen tot de inrichting van internationale luchtlijnen indienden. (Aneta)

DE AVONTUREN VAN EEN „ONDERDUIKER".

Medewerking van de politie.

Onder de titel „Avonturen van een onderduiker" vertelt het te Londen verschijnende weekblad „Vrij Nederland" de geschiedenis van een „Engelandvaarder, die, voordat hij erin slaagde Nederland te ontvluchten geruime tijd ondergedoken heeft geleefd.

„Twee jaar lang heb ik verborgen geleefd", vertelde de ontvluchteling, „en nu ik veilig Engeland bereikt heb, wil ik de Nederlandse politiemannen bedanken, die de onderduikers zoveel hulp en steun verlenen. Men vraagt wellicht: hoe kunnen politieagenten nu de onderduikers helpen, waar zij toch weten dat de Duitsers al hun bewegingen gade slaan? Ik heb gezien, hoe een Nederlandse politieman, die mij en andere onderduikers zeer heeft geholpen, een onschuldigen jongeman arresteerde, omdat de Duitsers nu eenmaal zeer ontevreden zijn over de Nederlandse politie en er af en toe wel eens een Nederlander gearresteerd moet worden.

„De politie heeft haar slachtoffers, doch er moeten nu eenmaal slachtoffers vallen. Toch zijn talrijke ondergrondse strijders in de handen van de Gestapo, van de Groene Politie en van de N.S.B. politiemannen gevallen. Deze laatsten zijn gevaarlijker dan de Duitsers, omdat zij onze eigen taal spreken, en het is dat soort rekels dat na de oorlog opgehangen moet worden.

„De quaestie van verraad is altijd een van de moeilijkste geweest. Het is welhaast onmogelijk om in een kleinere plaats onder te duiken, zonder de aandacht van de weinige verraders te trekken. Deze groep heeft echter reeds zulke verschrikkelijke afstraffingen gehad, dat zij haast geen verraad meer durft te plegen.

„Het is altijd mijn techniek geweest om, wanneer ik bij vreemde mensen om onderdak aan moest kloppen, het meest fantastische verhaal op te hangen. Wanneer zij mij desondanks opnamen was ik er zeker van in veilige haven te zijn aangeland en na enige tijd kon ik hen de waarheid vertellen. Ik zal nooit de dappere lieden vergeten die — met slechts zware straffen in het vooruitzicht — mij in hun huizen opnamen.

„Zij, die ondergronds leven en tegelijkertijd werk verrichten voor de geheime organisaties, maken een betere kans het te overleven, omdat deze organisaties over hen waken als een moeder over haar kinderen.

„Op een avond dat ik op de fiets ondergrondse bladen aan het rondbrengen was, natuurlijk zonder licht op, werd ik op ruwe wijze aangehouden door een plaatselijken politieagent, die mij luidkeels opdroeg mijn licht aan te steken, terwijl hij mij daarna fluisterend toevoegde, dat iemand mij verraden had en mij de raad gaf naar den plaatselijken predikant te gaan, die mij een nieuwe schuilplaats zou aanwijzen.

„In mijn nieuwe verblijfplaats liep ik er echter bijna weer tegen aan en moest een kellner mij zijn jas en bril als vermomming gaf.

„Het is de algemene regel, dat zij, die vervalste papieren nodig hebben voor het werk der ondergrondse organisaties, hiervan voor niets worden voorzien. Waar veel geld voor de goede zaak nodig is worden deze papieren echter ook wel verkocht aan personen, die ze voor hun eigen gebruik nodig hebben.

„Het valt niet mee je landgenoten van je betrouwbaarheid te overtuigen. Daar is bijvoorbeeld het geval van een van mijn vrienden, die in zijn woonplaats door een misverstand de indruk had gewekt, niet betrouwbaar te zijn. Zelfs nadat de Duitsers hem arresteerden en naar het Roergebied zonden, vanwaar hij echter weer wist te ontvluchten, namen zijn stadgenoten geen risico's en bleven hem wantrouwen, zodat hij ten slotte weer werd opgepikt".

Missie Nieuws

INSTALLATIE JONGE WERKMAN.

...Onder verschillende jeugdbewegingen, die men hier kent in ons Vicariaat is de Jonge Wacht een beweging, die bij het publiek, zij het bij een defilee, zij het bij een wandeltocht van de Katholieke Sport Centrale altijd een keurige indruk maakt. Hun groene blouzen, hun vaandels in de stoet maken altijd een indruk van een goed gedisciplineerde beweging.

Het was medio Februari 1938 dat Mgr. Verriet de eerste Jonge Wachters installeerde op St. Anna, Pietermaai en San Mateo later in 1939 volgde de groep op Sta Rosa. Zij, die bekend zijn met de jeugdbeweging in Nederland, weten dat de Jonge Wacht gevolgd wordt door een Jonge Werkman beweging.

Worden de jongens ouder, dan gaan zij over van de Jonge Wacht naar de Jonge Werkman, beweging in 191n door Mgr. Poels opgericht.

Gisteravond had op Pietermaai een eenvoudige doch veel betekenende plechtigheid plaats daar werden in de kerk van Onze Lieve Vrouw van de Rozenkrans de eerste Jonge Werkman leden geïnstalleerd, naar we menen 38 leden. Het is een bekroning van het werk begonnen in 1938, het is een voldoening voor de leiders.

Begrijpen wij het werk van de J. W. goed, dan wil zij een voorbereiding zijn op een latere sociale organisatie. Aalmoezenier Banenberg wees eens op de prachtige toekomst van de J.W.-beweging, dat was in het jaar 1932. Inderdaad, de J.W. had een prachtige toekomst; het werd een beweging, die het werkloosheidsvraagstuk aanpakte en krachtig hielp de jeugd, de aankomende jongeman door die troosteloze jaren heen te helpen; het werd de beweging met grote congressen als dat van Nijmegen, met kerngroepen als die onder Professor Kors O.P. Wij hopen, dat het in de bezettingstijd ook groepen van verzet gevormd heeft.

Wij wensen de Jonge Werkman op Curaçao ook zulk een schone toekomst toe.

Generaal Douglas MacArthur (links) praat met Luitenant Generaal Walter Krueger in het stadje Dulag op het eiland Leyte in de Philippijnen. Krueger had het bevel bij de landing op Leyte.

INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

HERVORMING.

In de „Beurs" van 31 October ll. werd hierover geschreven door de Redactie of door iemand, die in nauw verband staat met de Redactie en met wien de Redactie het volkomen eens is, immers het stuk is niet onderteekend, niet ingezonden en niet buiten verantwoording van de Redactie.

Uit dit artikel blijkt dat de „Beurs" niet op de hoogte is van de Katholieke Leer.

Volgens den schrijver van genoemd artikel heeft de Hervorming het innerlijk geloof gesteld tegenover de uiterlijke Katholieke Liturgie alsof de Liturgie het geloof uitsluit.

Liturgie zonder geloof bestaat niet of houdt geen stand.

Liturgie is een uiting en opwekking van het geloof.

Liturgie heeft haar grondslag in het geloof en is er op gebouwd als op een rots, er uit gegroeid als uit een zaad.

Zonder innerlijk geloof heeft de Liturgie niet de minste waarde. We kunnen het vergelijken met de ceremoniën of het protocol van een hofhouding. Wat hebben al die regels en plichtplegingen voor waarde zonder innerlijke eerbied voor het gezag en innerlijk geloof in de macht, het recht en de voorrechten van den vereerden, hooggeplaatsten persoon?

Zo eisen alle liturgische oefeningen bij degenen die ze oefenen een innerlijk geloof.

Verder wordt de stem des harten gesteld tegenover de Biecht, alsof voor de Biecht een uiterlijke belijdenis van zonden voldoende is.

Niets meer dan een opsomming van wat men misdaan heeft is geen Biecht. Voor een goede Biecht wordt vereist een rouwmoedige schuldbekentenis. Hiertoe is het noodzakelijk dat het hart medespreekt.

De biechteling wordt steeds op het hart gedrukt, dat hij God niet alleen uiterlijk maar vooral van harte vergiffenis moet vragen en daarom een hartelijk acte van berouw moet bidden.

In bedoeld artikel wordt nog beweerd of ten minste geinsinueerd dat de Katholieke Leer duisternis zou zijn tegenover het licht van het Protestants geloofsbeginsel nl. gewetensvrijheid.

De dogma's, die de Katholieke Kerk heeft uitgesproken, bedoelen niet anders dan een verklaring, een duidelijk-making, een nadere toelichting, een meer in het licht plaatsen van waarheden, door God geopenbaard, en waarover misverstand of verkeerde begrippen zijn gerezen.

Dat een ieder volgens zijn geweten mag en moet handelen, is nooit door de Katholieke Kerk veroordeeld, maar altijd geleerd: men kan het in ieder moraalboek lezen. Maar gewetensvrijheid in die zin dat iemand kan doen wat hem goed dunkt, zonder rekening te houden met wat God of door de wettelijke Overheid is bevolen, moet door een ieder worden afgekeurd.

Evenzo is het met vrijheid van denken. Omtrent geschilpunten, die niet door goddelijke Openbaring of kerkelijk Gezag zijn uitgemaakt, kan een ieder zijn eigen vrije opinie houden, er vrij over denken. Maar ingaan tegen een bekende en uitgemaakte waarheid des geloofs is zonde tegen den H. Geest.

Een ieder blijve zich zelf in zover hij zich zelf kan leiden op het smalle pad der zelfvolmaking en ter zaligheid: maar niemand denke het beter te weten dan het door Christus zelf ingestelde Gezag der Kerk: Wie u hoort, hoort Mij, en wie u versmaadt, versmaadt Mij. (Lucas X. 16)

Schrijver dezes wenst niet in discussie te treden, aangezien zijn bedoeling niet is andersdenkenden aan te vallen, maar geloofsgenoten voor te lichten.

R. B.

— De radio van Parijs zeide, dat de Geallieerden begonnen zijn met „felle aanvallen" in de Lotharingse sector van het front welke reeds twee maanden betrekkelijk rustig was. Er zouden reeds verschillende kleine plaatsen bevrijd zijn. De radio gaf niet te kennen of dit de opening is van het lang verwachte grote offensief.

NEDERLANDS INDIE EN JAPAN.

Het nieuwe boek van Dr. H. J. van Mook.

De bekende schrijver over aangelegenheden het Verre Oosten betreffende, O. M. Green heeft in de Londense „Observer" een recensie geschreven over het laatste boek van Dr. H. J. van Mook, getiteld: „Nederlands Indië en Japan.

Green schrijft:

„Eén der meest opmerkelijke van de vele aspecten van de oorlog in de Stille Oceaan, die worden beschreven in de reeks hierover verschenen boeken is wel de mislukte poging van Japan om in het bezit te komen van Nederlands Indië door bedreigingen en zonder er voor te vechten. Dr. Van Mooks relaas over dit lange duel vormt een interessante bladzijde in het boek der wereldgeschiedenis. Het is duidelijk en volledig en wordt verlucht met vlot geschreven en pakkende beschrijvingen van de Japanse onderhandelaren.

De Japanse infiltratie in Indië gedurende vele jaren leidde in 1940 tot de eis van bizondere concessies en na de val van Nederland — toen Japan „optrad met onwelvoeglijke haast" — waren haar eisen als die van een overwinnaar tot een overwonnene.

In een volkomen hulpeloze positie maar bedenkende dat ook het zwichten op onbelangrijke punten de begeerten van Japan slechts zou aanwakkeren en de weerstand van de andere partij zou verminderen, hebben de Nederlanders haar vastberaden afgewimpeld. Men kan hun moedig verzet niet genoeg bewonderen.

Het boek, dat honderdveertien bladzijden telt en bestaat uit zeven hoofdstukken, waarin — aldus de recensent — „het gehele drama van de steeds toenemende en ten slotte verijdelde Japanse ambities in dat tijdvak wordt beschreven en met bewijzen gestaafd", is verschenen bij de Britse uitgevers-maatschappij Allen and Unwin.

CURAÇAOSE BEROTING.

(Vervolg van pagina 2).

Het budgerecht op papier.

Trouwens, zo vervolgt de Heer Plantz, hoe staat het met dat budgetrecht der Staten? Inderdaad bestaat het recht, zoals het altijd bestaan heeft, namelijk op papier. In werkelijkheid hebben de Staten geen budgetrecht. En ter staving hiervan stelde Statenlid Plantz o.a. de volgende vragen:

Heeft het Bestuur niet een grote voorraad levensmiddelen aangelegd? Zo ja, volgens welk artikel dan van de begroting? Heeft Openbare Werken geen grote voorraad materialen ingeslagen? Zo, ja volgens welk artikel van de begroting? Indien deze kosten niet ten laste van de begroting kwamen op welke wijze werden zij dan betaald?

Op kracht waarvan hebben de uitgaven der laatste tien maanden plaats gehad?

Geen medewerking.

Hierna spreekt de Heer Plantz over de verlofsregeling, die bij K.B. geregeld is. De Staten zijn met deze quaestie reeds zes jaar bezig. Er is echter geen medewerking van het Bestuur. Na veel aandringen werd een commissie ingesteld, waarvan echter nooit meer iets gehoord werd. De huidige verlofsregeling volgens het K.B. geeft een bevoorrechte positie aan de uitgekomen ambtenaren. De andere ambtenaren hebben er geen recht op, krijgen het slechts als een gunst. De Curaçaose ambtenaar heeft het recht op gelijke wijze behandeld te worden als de uitgekomen ambtenaar. Welke zijn de beweegredenen, dat het niet zo is?

De Heer Plantz zegt ook, dat het pensioenfonds versterkt moet worden. Er is gevraagd het batig saldo van 1941 niet in de begroting van 1945 te verwerken, maar het in een fonds te storten, om het later in het pensioenfonds te doen. Het Bestuur gaf tot dusver zijn mening hierover niet.

Prijszetting is noodzakelijk, verklaarde Statenlid Plantz, maar men moet de belangen van de handel ook niet uit het oog verliezen. Er moeten geen willekeurige persoonlijke opvattingen heersen. Er moet contact komen tussen het Departement van Sociale en Economische Zaken en de handel.

Vervolgens heeft de Heer Plantz het over het politie-ontspanningsoord Vaersenbaai, waar een brigadier van politie is vrijgesteld om de zaak te leiden. De werkzaamheden van den brigadier o.a. het geven van zwemlessen enz. zijn toch niet voldoende reden om zulk een dure kracht beschikbaar te stellen. Zo de ambtenarenbond een ontspanningsoord begint, is het Bestuur dan ook bereid een ambtenaar beschikbaar te stellen voor het beheer daarvan?

Protest tegen MacKellar

Tot slot wil de Heer Plantz protesteren over de uitlatingen van senator MacKellar in de Verenigde Staten van Noord-Amerika in verband ook met Curaçao. Zou de Heer MacKellar ook rekening willen houden met de bewuste volken zelf. Er wordt over gepraat alsof Curaçao een plantage zou zijn, die zo maar van de hand wordt gedaan. Curaçao staat reeds 310 jaren onder Nederlandse Vlag. Het kan zijn, dat Curaçao over zijn huidige staatsrechterlijke positie niet tevreden is, maar dat wil in genen dele zeggen, dat Curaçao veranderen wil. Curaçao is deel van het Nederlandse Rijk. Aangenomen mag toch wel worden, dat een dergelijke wijziging in gemeen overleg zou plaats hebben. De wil van het eigen volk zal toch zeker wel een rol spelen? Curaçao is en wil Nederlands blijven. Curaçao zal zich verzetten tegen iedere wijziging.

Reorganisatie van de politie.

Statenlid Jean A. J. Ellis vraagt de aandacht voor de reorganisatie van de politi.e Er zijn nu drie corpsen: de militaire politie, de burgerpolitie en de veldwachters.

Twee millioen gulden per jaar wordt er aan de politie besteed. Hier moet toch een oplossing komen. Er heerst geen eenheid en er wordt langs elkaar heen gewerkt. De administratie is te groot en de opleiding heeft er onder te leiden. Overplaatsing naar biezondere diensten wordt bemoeilijkt enz. enz.

De Heer Ellis schetst uitvoering de nadelen en stelt voor a) alle bestaande corpsen samen te smelten en te stellen onder een eenhoofdige leiding; b) het militaire corps loslaten; c) een universele opleiding; d) geen personen in tijdelijke dienst nemen tenzij alleen voor de tijd van de opleiding e) het geven van een goed en redelijk salaris; f) een politiewet; g) een wettelijke politieregeling bevattende pensioen-, vacantieregeling enz.

Over de Staat van Beleg.

Dan vraagt de Heer Ellis aandacht voor de schutters, om hun vrije geenskundige behandeling toe te staan voor vrouw en kinderen. Hij wijst er op, dat particuliere werknemers door hun particuliere werkgevers dikwijls bij deze omstandigheden welwillend geholpen worden.

Nog wil de Heer Ellis zijn waardering uitspreken voor het werk der loodsen tijdens de verduistering. En tot slot vraagt hij of de Staat van Beleg niet gewijzigd of opgeheven kan worden.

De klok op Saliña.

Statenlid Frederik J. Q. Kwartsz van Aruba laakt eveneens de late behandeling der begroting. Hij zegt, dat het budgetrecht der Staten is aangetast en dat de gelden reeds grotendeels besteed zijn voordat zij zijn goedgekeurd. De Staten slaan hierdoor een figuur, hetgeen zij zeker niet verdiend hebben. De Staten hebben steeds snel geantwoord, doch het Bestuur liet op zich wachten. Hij hoopt, dat de volgende begroting vlugger behandeld worde en dat er niet aan het budgetrecht getornd worde.

In verband met de Koningin Emmabrug en de misère daarvan vraagt de Heer Kwartsz om toch de klokken in orde te brengen bij de Saliña. Dat spaart tijd, banden en ergernis.

Hij vraagt eveneens zwaarder bestraffing voor autobestuurders die des avonds bij het passeren hun lichten niet doven. Vervolgens dringt de Heer Kwartsz er op aan, dat het Bestuur eens met de Lago, onderhandele over de vaststelling der lonen, waar het buitenlanders en inheemsen betreft. Er zijn betere regelingen getroffen voor de Arubanen, maar de buitenlanders worden toch nog steeds beter betaald. Er moet loon naar arbeid btaald worden en niet naar nationaliteit.

Tot slot vraagt Statenlid Kwartsz aandacht voor een behoorlijke verzorging van de tuberculose patiënten op Aruba.

Wanneer komt de tweede lening.

Statenlid José M. Kroon zegt, dat hij dit jaar geen lang betoog zal houden over de volkshuisvesting. Op bescheiden schaal is reeds begonnen. Hij dankt het Bestuur voor het begrijpen van deze volksnood en de leniging daarvan. De eerste lening van een millioen zal welhaast verbruikt zijn. Hij wijst er derhalve op, dat een tweede lening nodig is.

De zogenaamde particuliere wegen.

Uitvoerig treedt de Heer Kroon nu in het probleem der wegen en wijst daarbij vooral op de verwaarlozing door het Bestuur van de zogenaamde particuliere wegen.

De mensen wonend aan de zogenaamde particuliere wegen, betalen ook belasting, maar de wegen, waaraan zij wonen, bevinden zich in zeer verwaarloosde toestand. De eigenaars doen niets en het gouvernement kan of wil niets doen. De reinigingsdienst kan bij deze mensen niet komen. De waterleiding wordt ten hoogste met een smalle noodpijp toegevoerd, waardoor de druk te laag is. Bussen willen er niet komen. Er zijn vele van die wegen o.a. Fleur de Marie, Baraltwijk, Marchena enz.

Het Bestuur moet voor alle ingezetenen zorgen.

Laat het Bestuur toch een oplossing zoeken bijv. door de overneming der wegen; door te praten met de eigenaren om samen de kosten naar billijkheid te betalen enz.

De wegenpolitiek van het Bestuur is toch vreemd. De gronden op Parera werden bijv. voor 1 gulden per vierkante meter verkocht aan bevoorrechten, die er hun mooie huizen bouwden en daarna werden terstond prachtige wegen aangelegd. Vroeger was het mogelijk voor ƒ 1.50 een vierkante meter gronds te huren langs de ongeasphalteerde weg naar Santa Rosa. Toen de weg geasphalteerd was, kon men voor ƒ 1.— een vierkante meter kopen. Als dit mogelijk is, waarom kan er dan ook geen oplossing komen voor de zogenaamde particuliere wegen? Het Bestuur heeft de plicht rekening te houden met alle ingezetenen. De Heer Kroon besluit met de hoop uit te spreken, dat het Bestuur ook deze quaestie op een bevredigende wijze oplosse.

Het aanvragen van geld in onderonsjes.

Statenlid Dr. Willem P. („Willy") Maal beantwoordt eerst even den Heer Eman, die de afschaffing van de benoemde leden bepleit heeft. Hij zegt, dat er benoemde leden geweest zijn, die meer voor Curaçao gedaan hebben dan volksleider Eman, die slechts op Gezaghebber Wagemaker wist te schelden en overigens ongeoorloofde pamfletten uitgaf ter eigen reclame.

Hierna vraagt Dr. Maal zich af: Wat deze begrotingsbehandeling voor nut heeft? Het budgetrecht heeft aldus niets te betekenen.

Verschillende keren is er in een afdelingsvergadering, in een onderonsje, geld aangevraagd voor een bepaald doel. Het werd dan wel toegestaan, doch dat is de manier niet. Het publiek moet weten, wat er gebeurt en hoe het belastinggeld besteed wordt. Hij vraagt naar de begroting van 1945 en zegt, dat zo er geen verandering komt de Staten moeten ingrijpen om niet nogmaals zulk een figuur te slaan.

Hoe staat het met Ronde Klip.

Hierop vraagt Dr. Maal naar het verloop van de verkoop van een gedeelte van Ronde Klip aan een particulier (Van Leer) door het gouvernement. Hoe de voorwaarden zijn enz. Er zouden bij de verkoop van het beste stuk gronds met er op het huis voor ƒ 10.000 zulke voorwaarden zijn bedongen, dat het gouvernement wel een kwart millioen gulden besteden moet aan wegenbouw, telefoon, waterleiding enz. Als dat allemaal zo is, verzoekt Dr. Maal de verkoop te staken.

De Staten hebben gewezen op het misbruik maken van de D-wagens. Het antwoord van het Bestuur was onbevredigend. Den Staten werd om bewijzen gevraagd. De Staten zijn er echter niet voor man en paard te noemen. Zij wijzen op de bestaande kwaal. Het Bestuur moet uitzoeken wie het zijn.

Vervolgens klaagt Dr. Maal over de 1 gulden incasso-kosten, die door de gasmaatschappij berekend worden en die het Bestuur redelijk vindt. Is het redelijk, dat iemand, die 3 of 4 gulden moet betalen, daarbij nog moet betalen 1 gulden aan incassokosten, temeer daar hij nog een maand vooruit betaald heeft? Dr. Maal verzoekt deze kosten tot een redelijk bedrag terug te brengen.

Een oervervelend nakaarten.

Statenlid Frederik A. („Frits") Vromans zegt, dat hem het gras voor de voeten is weggemaaid. Er is al zoveel gezegd, dat er voor hem niet veel overblijft. De waarde van de begroting 1944 is wel heel erg twijfelachtig. Het is eigenlijk een voldongen feit, en een oervervelend nakaarten. Hij wil het Bestuur ernstig waarschuwen tegen zulk een wijze van doen.

Ware het niet enigszins te verklaren dan zou het lijken op een ridiculisering van het Statencollege.

Als enige wil de Heer Vromans vragen om de definitieve salarisregeling der ambtenaren. Deze laat ook al weer erg lang op zich wachten. De tijdelijke regeling had haar goede zijde en was een zaak van beleid. Maar nu is het toch tijd, dat de definitieve regeling kome. De ambtenaren zijn om zo te zeggen in blijde verwachting. Het onderwijzerscorps is toegezegd, dat de definitieve salarisregeling met terugwerkende kracht zal zijn. Laat de ambtenaren niet langer wachten. Het vertrouwen in het Bestuur mag niet geschokt worden.

Te langzaam.

Na de woorden van den Heer F. A. Vromans krijgt **voorzitter John H. Sprockel** het woord van ondervoorzitter Alfred S. Senior. De Heer Sprockel sluit zich aan bij de critiek op de te late behandeling van de begroting, maar erkent tevens dat de Staten hierbij ook enige schuld hebben door een te landurige behandeling. Hoe het zij, het is in ieder geval een onduldbare toestand, die niet meer moet voorkomen. In het biezoner wees de Heer Sprockel op de moeilijkheid van den Heer Plantz, waar deze twijfelt of het besluit van den Gouverneur om de artikelen 111 en 114 buiten werking te stellen wel juist is.

Over het algemeen loopt de voorzitter de punten na, die reeds door de vorige sprekers behandeld zijn en onderstreept deze. Ten aanzien van de benoeming van een ambtenaar in een nieuwe hogere functie, wil de Heer Sprockel zeggen, dat de gelden hiervoor aangevraagd moeten worden bij de Staten. De Gouverneur kan de titel geven, maar niet het geld.

Ook de Heer Sprockel dringt aan, dat de definitieve salarisregeling tot stand kome, vooral ook voor de onderwijzers. Het Bestuur werkt te langzaam. Requesten van ambtenaren bijvoorbeeld blijven maanden lang onbeantwoord. De grootste kwaal van het huidige Bestuur is de plagende, tergende langzaamheid.

Aandacht vraagt de Heer Sprockel voor de overal bij de politie heersende ontevredenheid.

Wat wordt er gedaan voor de volksontwikkeling?

Dan wijdt voorzitter Sprockel zijn aandacht aan het Departement van Onderwijs en Volksontwikkeling. Wat heeft dit departement gedaan voor de volksontwikkeling? De basis voor de huidige volksontwikkeling is te zwak. De grondslag moet gelegd worden door het onderwijs. De gewone (L.O.B.) scholen zijn onvoldoende en moeten beter worden. De bezetting van de buitenscholen is bijvoorbeeld veel te zwak. De scholen rondom de stad zouden in stadsscholen omgezet worden. Ook dit is slechts gedeeltelijk gebeurd. Dit komt hoofdzakelijk door de weinige leerkrachten. Derhalve moet er een opleiding komen. Het is te betreuren, dat de Curaçaose jongelui te weinig animo hebben voor het onderwijzersschap. Er zijn te veel onderwijskrachten van buiten, omdat de Curaçaose jongelieden liever in de handel gaan.

Onderwijs in Curaçaose geschiedenis.

De Heer Sprockel verzoekt het onderwijs meer nationalistisch te maken en vooral ook onderwijs te geven in Curaçaose geschiedenis. Dat laatste zal vooral de liefde tot het eigen land bevorderen.

Voorzitter Sprockel wijst ook nog op het belang van de lichamelijke opvoeding. Het invoeren van gymnastieklessen en het bouwen van gymnastiekruimten.

Tot slot wordt gewezen op de lage trap van onderwijs op de Bovenwindse Eilanden. Daar moet vooral verandering in komen.

Hoe is dat mogelijk?

Vervolgens krijgt **Statenlid William R. Plantz** nogmaals het woord, om te wijzen op de bandendistributie op Aruba. Niet de bandencommissie, maar de politie heeft het toezicht op de toewijzing. Het onbegrijpelijkste gebeurt hier, namelijk dat iemand, die een procesverbaal krijgt om een of ander geval met zijn auto, door de politie somwijlen nog extra en wederrechtelijk getraft wordt met de mededeling, dat hij in zes maanden geen banden kan krijgen. Dit kan dus zelfs betekenen, dat een chauffeur zijn brood niet kan verdienen. Een bijkomende straf wordt zo maar zonder enige rechtsgrond opgelegd. Hoe is dat mogelijk in een geordende maatschappij?

Ruim over het middernachtelijk uur zijnde wordt de vergadering gesloten, om hedenavond voortgezet te worden.

STAAT VAN BELEG.

Over de opheffing van de Staat van Beleg in Suriname schrijft het nieuwsblad „Suriname" o.a.:

„De staat van beleg is hier kort na de inval in Nederland afgekondigd. Over de vraag of hij noodzakelijk was, zijn de meningen verdeeld. Wij behoren tot degenen, die haar ontkennend beantwoorden. Volgens artikel 31 van de Staatsregeling heeft de Gouverneur het recht in tijd van oorlog de staat van beleg af te kondigen, doch het zal wel de bedoeling zijn geweest, dat de staat van beleg intreedt, wanneer het gebied in de oorlogvoering betrokken wordt. Dat men in Nederland voor het intreden van de werkelijke oorlogstoestand tot het afkondigen van de staat van beleg overging, had andere oorzaken, o.m. de activiteit van N.S.B.'ers, het verdwijnen van uniformen. Daar bestond de vrees van verraad op grote schaal en toch werd schoorvoetend overgegaan tot het nemen van dit besluit.

In Suriname bestonden deze omstandigheden niet. Overal is men uiterst voorzichtig met het overdragen van het gezag, zo heeft men in Engeland, dat vlak bij de oorlogszone ligt nooit de staat van beleg afgekondigd. Wel heeft men de regering bepaalde bevoegdheden gegeven, doch dit is lang niet hetzelfde, omdat het wetgevend lichaam als een rem werkte, zodra men van regeringszijde te ver dreigde te gaan. En bovendien moest de regering steeds uitsluitsel geven van haar daden, al was het niet op hetzelfde ogenblik. Dit gaf den volksvertegenwoordigers kans om toezicht te oefenen en op te komen voor de belangen van de burgerij. En dat hiermede rekening gehouden werd, bewijst de voorzichtige wijze waarop de minister van Binnenlandse Zaken van de bevoegdheid tot internering van Britse onderdanen gebruik maakte. Steeds weer ook, moest hij verslag uitbrengen van de stand van zaken.

Wij verwachten daarom, dat als straks de quaestie van internering van Nederlandse onderdanen, daar die van vijandelijke onderdanen een internationale regeling is — bij landsverordening wordt geregeld, ruimte zal worden gelaten voor het verschaffen van inlichtingen over de gronden, die tot eventuele internering zullen leiden.

Er zijn in de loop van ruim vier jaren een reeks van besluiten en militaire voorschriften geboren. Wij zullen de voornaamste van opsommen: censuur, internering, het verlaten van het land, waartoe vergunning van de Terr. Commandant [te vergelijken met onzen A.M.C.] nodig was, toelating van vreemdelingen, het zich melden van alle aangekomen personen, ook Surinamers bij den Terr. Commandant binnen 72 uren, het verbod tot fotograferen op bepaalde plaats, het verbod om de steigers te betreden zonder vergunning, het verbod om dag- week of maandbladen en andere periodieken en gedrukten uit te geven zonder toestemming van de Procureur Generaal, de militarisering van de Radiodienst".

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN.

Maandag, 6 November 1944:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur Bonzet, tel. 462.

Shipping & Supplies: tel. 458 en 551; na 23 uur De Vlieger, tel. 244.

Scheepvaart Afdeling: De Troye, tel. 724.

Dok Afdeling: De Klerk, tel. 839 en De Boer II, tel. 234.